

Oikeustapauskokoelma

Asia T-540/22

Ranskan tasavalta
vastaan

Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (laajennettu kolmas jaosto) 10.7.2024

Talous- ja rahapolitiikka – Pankkiunioni – Luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten yhteinen kriisinratkaisumekanismi (SRM) – Asetus (EU) N:o 806/2014 – Omia varoja ja hyväksyttävii velkoja koskeva vähimmäisvaatimus – Kriisinratkaisuneuvoston päätös olla myöntämättä vapautusta – Kriisinratkaisuneuvoston valituslautakunnalle tehty valitus – Hylkääminen – Edellytys, jonka mukaan omien varojen nopealle siirrolle ei saa olla estettä – Kriisinratkaisuneuvoston harkintavalta – Oikeusvarmuus – Perusteluvollisuus

- Talous- ja rahapolitiikka – Talouspolitiikka – Unionin rahoitusalan valvonta – Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimukset – Omia varoja ja hyväksyttävii velkoja koskeva vähimmäisvaatimus – Muille kuin kriisinratkaisun kohteena oleville yhteisöille asetettua omia varoja ja hyväksyttävii velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta (omia varoja ja hyväksyttävii velkoja koskeva sisäinen vähimmäisvaatimus) koskeva vapautushakemus – Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) harkintavalta – Sellaisten muiden järjestelyjen tarkastelu, joilla korvataan toiminnallisesti omia varoja ja hyväksyttävii velkoja koskeva sisäinen vähimmäisvaatimus – Edellytys, jonka mukaan omien varojen nopealle siirrolle tai velkojen nopealle takaisinmaksulle ei saa olla tämänhetkistä tai ennakoitavissa olevaa olennaista estettä – Kriisinratkaisuneuvoston mainitun edellytyksen täyttämiseksi vaatima lisätakaus – Hyväksyttävyyys tietyin edellytyksin (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 806/2014 12 g artiklan 3 kohta ja h artiklan 1 kohdan c alakohta)*

(ks. 42, 43 ja 50 kohta)

- Talous- ja rahapolitiikka – Talouspolitiikka – Luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten yhteinen kriisinratkaisumekanismi – Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB) – Kriisinratkaisuneuvoston valituslautakunta – Valvonnan laajuus – Kriisinratkaisuneuvostolle esitettyjen valitusperusteiden tutkiminen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 806/2014 85 artiklan 3 ja 4 kohta)*

(ks. 73 kohta)

3. *Talous- ja rahapolitiikka – Talouspolitiikka – Unionin rahoitusalan valvonta – Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimukset – Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus – Omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta koskeva vapautushakemus – Edellytys, jonka mukaan omien varojen nopealle siirrolle tai velkojen nopealle takaisinmaksulle ei saa olla tämänhetkistä tai ennakoitavissa olevaa olennaista estettä – Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) harkintavalta arvioitaessa normatiivisia kriteereitä – Oikeusvarmuuden periaatetta ei ole loukattu (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 806/2014 12 h artiklan 1 kohdan c alakohta)*

(ks. 120 ja 121 kohta)

Tiivistelmä

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää kumoamiskanteen, jonka Ranskan tasavalta on nostanut yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) valituslautakunnan (jäljempänä valituslautakunta) päätöksestä,¹ ja lausuu ensimmäistä kertaa valituslautakunnan päätöksestä, jolla tarkistetaan yhteisen kriisinratkaisuneuvoston suorittama tutkinta sen määrittämiseksi, täyttääkö pankkikonserni omia varoja koskevasta vähimmäisvaatimuksesta vapauttamisen edellytykset, joista säädetään asetuksen N:o 806/2014 12 h artiklassa.²

Pankkikonserni oli 6.11.2020 toimittanut kriisinratkaisuneuvostolle yhden tytäryrityksensä osalta hakemuksen, joka koski vapautusta asetuksen N:o 806/2014 12 g artiklan nojalla yksittäisellä tasolla sovellettavasta omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevasta vähimmäisvaatimuksesta. Valituslautakunta, jonka käsiteltäväksi saatettiin valitus, jonka Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution (Ranska) (jäljempänä valittaja valituslautakunnassa) oli tehnyt kriisinratkaisuneuvoston päätöksestä,³ jolla hakemus hylättiin, hylkäsi kyseisen valituksen riidanalaisella päätöksellä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensinnäkin asetuksen N:o 806/2014 12 h artiklan 1 kohdan (jäljempänä kyseinen säännös) soveltamisalan osalta unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi sanamuodon mukaisesta tulkinnasta, ettei kyseisen asetuksen 12 h artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetä mahdollisuudesta vaatia erityistä takausta sen edellytyksen täyttämiseksi, ettei omien varojen nopealle siirrolle tai velkojen nopealle takaisinmaksulle ole senhetkistä tai ennakoitavissa olevaa olennaista estettä, ja ettei siihen myöskään sisälly mainintaa, jolla kielletäisiin kriisinratkaisuneuvostoa vaatimasta tältä osin erityistä takausta.

¹ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) valituslautakunnan 8.6.2022 tekemä päätös N:o 3/2021, jolla hylättiin valitus, joka oli tehty omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen vahvistamisesta 4.11.2021 tehdystä päätöksestä SRB/EES/2021/44 (jäljempänä riidanalainen päätös).

² Yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismiin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta 15.7.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 806/2014 (EUVL 2014, L 225, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20.5.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/877 (EUVL 2019, L 150, s. 226).

³ Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston 4.11.2021 tekemä päätös SRB/EES/2021/44.

Tämän jälkeen se katsoo asiayhteyteen perustuvan tulkinnan näkökulmasta, että emoyrityksen ja sen tytäryritysten välisestä vakuudellisia takauksia koskevasta vaatimuksesta säädetään asetuksen N:o 806/2014 12 g artiklassa ainoastaan keinona noudattaa omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa sisäistä vähimmäisvaatimusta ja ettei takausta mainita kyseisen asetuksen 12 h artiklassa vapautuksen myöntämisen edellytyksenä, toisin kuin direktiivissä 2014/59.⁴ Näin ollen kyseisen säännöksen mukaisen vapautuksen saamisen edellytykseksi ei mitenkään voida asettaa sellaista vaatimusta vakuudellisesta takauksesta, joka olisi verrattavissa kyseisen asetuksen 12 g artiklan 3 kohdassa säädettyyn. Päinvastainen kanta veisi kyseiseltä säännökseltä kaiken tehokkaan vaikutuksen, mikä merkitsisi mainitun säännöksen ilmeistä rikkomista.

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo sitä vastoin, ettei kyseisen säännöksen asiayhteyteen perustuvasta tulkinnasta voida päätellä, että se, ettei omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa sisäistä vähimmäisvaatimusta koskevan vapautushakemuksen tutkimista koskevassa säännöksessä⁵ mainita takausta, estäisi ipso jure kriisinratkaisuneuvostoa asettamasta tällaista vaatimusta kyseisen tutkinnan yhteydessä. Vaikka kriisinratkaisuneuvoston on hylättävä vapautushakemus, jos jokin kyseisessä säännöksessä säädettyistä kumulatiivisista edellytyksistä ei täyty, sillä on sitä vastoin tiettyä harkintavaltaa niiden olosuhteiden osalta, joissa kolmas näistä edellytyksistä, eli se, ettei omien varojen nopealle siirrolle saa olla estettä, täyttyy. Näin ollen ei voida sulkea pois sitä, että kun otetaan huomioon mainittu harkintavalta, kriisinratkaisuneuvosto voi olla oikeutettu vaatimaan asetuksen N:o 806/2014 12 g artiklan 3 kohdassa säädetystä takauksesta poikkeavan takauksen sen varmistamiseksi, ettei omien varojen nopealle siirrolle ole estettä.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa lopuksi kyseisen säännöksen teleologisesta tulkinnasta, että asetuksen N:o 806/2014 ja direktiivin 2014/59 yhteisenä päätavoitteena, johon lainsäätäjät pyrki määrätessään omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen kaikille pankkikonsernin laitoksille, on tehokkaan kriisinratkaisun varmistaminen siten, että reaalityönteon, rahoitusjärjestelmään ja julkiseen talouteen kohdistuvat kielteiset vaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Kun kriisinratkaisuneuvosto tutkii omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa sisäistä vähimmäisvaatimusta koskevaa vapautushakemusta, sen on näin ollen arvioitava, onko olemassa muita järjestelyjä, joilla voidaan korvata toiminnallisesti omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva sisäinen vähimmäisvaatimus. Sillä olevan harkintavallan puitteissa mikään ei estä sitä katsomasta, että takaus on kunkin vapautushakemuksen erityisolosuhteista riippuen välttämätön, jotta edellytys, jonka mukaan omien varojen nopealle siirrolle ei saa olla estettä, täyttyy. Kriisinratkaisuneuvosto ei kuitenkaan voi vaatia takausta, jonka ominaisuudet vastaavat asetuksen N:o 806/2014 12 g artiklan 3 kohdassa säädettyä takauksen ominaisuuksia.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tältä osin, ettei riidanalaisesta päätöksestä ilmene, että kriisinratkaisuneuvosto olisi edellyttänyt asianomaiselta pankkikonsernilta asetuksen N:o 806/2014 12 g artiklan 3 kohdassa säädettyä takausta vastaavaa tai sen kanssa samankaltaista takausta, puhumattakaan siitä, että valituslautakunta olisi hyväksynyt kriisinratkaisuneuvoston tällaisen kannan.

⁴ Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 15.5.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU (EUVL 2014, L 173, s. 190), sellaisena kuin se on muutettuna 20.5.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/879 (EUVL 2019, L 150, s. 296).

⁵ Eli asetuksen N:o 806/2014 12 h artiklan 1 kohdassa.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi siltä osin, että valituslautakunta tutkii ainoastaan sille esitetyt valitusperusteet, että asetuksen N:o 806/2014⁶ mukaan jokainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi hakea valituslautakunnassa muutosta kriisinratkaisuneuvoston päätökseen ja että valituksessa on esitettävä sen perustelut ja että valituslautakunnan tehtävänä on ratkaista valitus. Tästä seuraa, että valituslautakunta tutkii sille esitetyt valitusperusteet. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, etteivät valittajan valituslautakunnassa ensimmäisen valitusperusteensa tueksi esittämät väitteet koskeneet kriisinratkaisuneuvoston tekemiä aineellisia arviointeja vuosien 2014 ja 2015 takauksista, joihin asianomainen pankkikonserni tukeutui väittäessään, että edellytys, jonka mukaan omien varojen nopealle siirrolle ei saanut olla estettä, täyttyi. Kyseiset väitteet koskivat väitettyä oikeudellista virhettä, jonka kriisinratkaisuneuvosto oli tehnyt ylittämällä toimivaltansa soveltaessaan mekaanisesti ja automaattisesti edellytystä, josta ei ole säädetty asetuksen N:o 806/2014 12 h artiklassa.

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo näin ollen, että valituslautakunnan tehtävänä oli tarkistaa, ettei kriisinratkaisuneuvoston arviointi muodostunut vuosien 2014 ja 2015 takausten peitelystä abstraktista tarkastelusta vaan asianomaisen pankkikonsernin tilanteen ja takausten, joihin se oli vedonnut vapautushakemuksensa tueksi, uskottavasta konkreettisesta tarkastelusta ja että kriisinratkaisuneuvosto oli näin ollen toiminut harkintavaltansa rajoissa. Unionin yleinen tuomioistuin hylkää näin ollen väitteen, jonka mukaan valittajan valituslautakunnassa esittämien valitusperusteiden ja väitteiden, joiden mukaan kriisinratkaisuneuvosto teki oikeudellisen virheen soveltaessaan virheellisesti kyseistä säännöstä ja ylittäessään toimivaltansa, olisi välttämättä pitänyt johtaa siihen, että valituslautakunta tutkisi, oliko kriisinratkaisuneuvosto kaikkien asian kannalta merkityksellisten seikkojen perusteella oikeutettu vaatimaan erityistä takausta.

Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamisen osalta yhtäältä, ettei voida edellyttää, että asetuksen N:o 806/2014 12 h artiklan 1 kohdan c alakohdassa mainittaisiin erilaiset konkreettiset tapaukset, joissa kyseisessä säännöksessä säädetty edellytys täyttyy tai ei täyty, koska lainsäätäjä ei voi etukäteen määritellä kaikkia tällaisia tapauksia. Esimerkkien luetteleminen omien varojen nopean siirron esteistä ei ole mahdollista, kuten ei myöskään voida vaatia, että lainsäätäjä luettelisi positiivisesti toimenpiteet, joilla varmistetaan, että tällaisten esteiden puuttumista koskeva edellytys täyttyy. Toisaalta oikeusvarmuuden periaate ei ole esteenä sille, että viranomaisilla on harkintavaltaa lainsäädännössä vahvistettujen perusteiden soveltamisessa. Nyt käsiteltävässä asiassa se, että kriisinratkaisuneuvostolla on harkintavaltaa arvioida, onko omien varojen nopealle siirrolle olemassa este, tai arvioida, mikä on asianmukainen tapa, jolla tämä edellytys on täytettävä, ei merkitse oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista.

⁶ Ks. mainitun asetuksen 85 artiklan 3 ja 4 kohta.